

Oglasi, priposlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašavanje itd. šalju se naspunom ili položnicom pošt. stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izjavna napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a neslogu sve pokvari». Narodna poslovice.

Izlazi svakog utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepotpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata sa poštarinom stoji: 12 K u obće, na godinu 6 K za seljake, 3— na pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 ft. koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Gijula br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetka svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stjepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmčević i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

IZBORNICI V. KURIJE ISTRE!

Za četvrtak dne 3. jenara 1901. pozvani ste, da izaberete zastupnika za carevinsko vieće iz V. ili obće kurije.

Naši birači hrvatske i slovenske narodnosti iz svih obćina Istre dali su Vam punomoć, da glasujete po duši i savjesti i označili Vam već unapried osobu, koju biste imali izabrati za zastupnika u rećenoj kuriji.

Talijanska stranka proglasila je za kandidata V. kurije zagriženoga Talijana Felice Bennati-a, koji nepriznaje našem narodu u Istri nikakvih pravica i kojemu je prva toćka programa, da je Istra talijanska provincija.

Naša istarska hrvatsko-slovenska stranka postavila je za svojega kandidata dra. Matka Laginju, odvjetnika u Puli.

Izbornici! Izbor Vam nemože biti, niti nije težak.

Samo oni, koji hoće, da u Beču zastupa naš narod zagrižen Talijan, dati će svoj glas za dra. Felice Bennati-a.

Svaki, koji ćuti do svoga krsta, roda i jezika, dati će svoj glas za dra. Matka Laginju.

Dr. Laginja je sin seljaćke ruke, naše krvi i našega roda, za kojega dobro već je do sada ulagao sve svoje sile.

Njemu dajte svoje glasove.

Izbornici! Naš kandidat V. kurije je:

Dr. Matko Laginja,

odvjetnik u Puli.

IZBORNICI!

Dajte dakle Vaše glasove dr. M. Laginji i osvjetljajte si tim poštena lica, pa šta Bog da i sreća junačka.

Pula—Trst, dne 28. decembra 1900.

Uredništvo lista:

„Naša Sloga“.

Političko društvo:

„Edinost“.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Franina i Jurina.



Fr. Ča da Nane Oslić nejaše više dva tovara?

Jur. Vero sada mu ni više za potrebu, zač su mu Talijani darovali staru kobitnu, ka njim je od balolacijoni ostala.

Fr. Ma da su ga i obukli.

Jur. A pogledaj malo sinom luštre skornje.

Fr. A duša?

Jur. Va pakle da je vero još mesta.

Fr. Ča su dohajali oni dva-tri prodanci iz Prodola k svetoj Mariji.

Jur. Valjda tumačiti svoje junačstvo prigodom izbora u Krnici.

Fr. A pak?

Jur. Napu ljudi oprali su ih, bez kaplje sapuna, a tužni prodanci nisu znali drugo, pak pohrali su svoja šila i kopita i pošli od kud su došli.

Fr. Ono njim se je stilo.

Jur. Ma da!

Fr. Ma da strasi našim Škarabutić!

Jur. Ma zač?

Fr. Za to ča nisu votirali za taliansku stranku.

Jur. Ča korist, kad naši ljudi ga badaju i kako misec onega breka, koji na njega blapi.

Fr. Donke njegovo strašenje i mačji kašalj su si slični.

Jur. Ma baš!!

Razne viesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Po najnovijih viestih imalo bi se sastati novo carevinsko vijeće tekar mjeseca februara. Medjutim, da će vlada nastojati oko toga, da si stvori većinu u carevinskom vijeću najradikalnije zastupnike sviju stranaka.

Česki listovi pišu o mogućoj uzpostavi bivše desnice carevinskoga vijeća. Nekoji od tih listova kažu, da bi Poljaci napustili svoje samostalno držanje ili politiku „slobodne ruke“, čim bi Česi napustili obstrukciju, te izbjegavali sve ono, što sprječava djelovanje carevinskoga vijeća. Zastupnici južnih Slavena da će ići i nadalje ruku o ruku sa Česi. Poljaci da

zahitjevuju od Mladočeha; da napuste borbu proti katoličko-narodnoj stranki. Oni du će se protiviti svakoj promjeni ustava, i zabtjevati, da se ustav tumači izključivo u autonomističkom smislu. Njemačko-katoličkoj stranci da je teško pridružili se većini desnice. Niemci svih ostalih stranaka da gledaju mrkim okom na naumijenu obnovu desnice, te da će proti njoj otvoriti žestoku borbu.

Iz Beča javljaju, da je odlučio ministar predsjednik dr. Koerber povesti izstragu proti državnim oblastim pojedinih pokrajina, odakle stigoše vladi pritožbe, radi pristranog postupanja kod sadašnjih izbora od strane državnih oblasti. To da vriedi osobito za južnu Česku, Galiciju i naše Primorje. Namjestništvo u Trstu, da je dobilo nalog, da mora nepristrano postupati kod izbora u Trstu, da mora nadalje preprečiti sudjelovanje tuđih državljana kod rečenih izbora i da nesmije raditi u prilog kandidatom irendente.

Bečki načelnik dr. Lueger kazao je na izbornoj skupštini u Simmeringu, da će moguće doći do državnog prevrata, ako obstrukcija neprestane. Postane li on ministrom, zajamčuje socialdemokratu obće i jednako izbornu pravo, ali po tom pravu, da neće biti nijedan socijalni demokrat izabran.

Iz Krakova javljaju, da su se tamo sastali ovih dana vođe poljske pučke stranke, i novoizabrani zastupnici Stojalovski-eve stranke, da se dogovore o svojem držanju u budućem carevinskom vijeću. Zaključci su tajni nu ipak se čuje, da se svi ti zastupnici nekane priključiti poljskomu klubu, već da će osnovati savez svih poljskih opozicionarnih zastupnika. Između stranke Stojalovskoga i poljske pučke stranke da je postignuta sloga.

U pražkoj „Politik“ piše poznati pravak staročeske stranke dr. Matuš, da bi se imale složiti u novom carevinskom vijeću sve narodnostne stranke u jednu veliku stranku, te uzpostaviti „žljezni obruč“ na obranu svojih narodnostnih prava. Zastupnici njemačkih naroda moraju se prihvatiti tako odlučnih koraka, jer im prieti njemačko-narodna prevlast.

Za novo carevinsko vijeće izabrana su do sada 74 zastupnika i to u Bukovini 5 (3 Rumunja 2 Rusina); u Dalmaciji 8 (3 člana stranke prava, 3 hrvatske i 2 srpske stranke); u Galiciji 42 (24 pripadnika poljskoga kluba, 5 Stojalovskovaca, 3 pučke stranke, 4 radikalna Rusa, 4 umjerena Rusa i 2 socijal-demokrata). U Galiciji propali su vođe stranaka Stojalovski i Stapinski, te protivnici Čeha Rutowski i Lewicki. U Kranjskoj izabrano je do sada 6 zastupnika, pripadnika slovenske katoličke stranke.

Orna Gora. Knez Nikola odgovorio je na čestitku cara i kralja Frana Josipa ovom brzojavkom: Srdačna čestitka Vašega Veličanstva o mojem vladarskom jubileju, ponovni je dokaz visoke i blagociene dobrohotnosti Vašega Veličanstva prema mojoj osobi. Moje je napunjenog najdubljom zahvalnošću prema Vašem Veličanstvu. Tetajom svoje duge i teške vlade mogao sam si neprestano čestitati na susjedstvu

s državom, čija prosvjeta i čiji napredak izvršivali su najsrjetniji i najdobrotvorniji utjecaj, na moralni razvitak naše zemlje. Taj utjecaj, kao i plemenita dobrotla vi-težkog vladara, čijem sam se primjeru tako često divni i čija sam dobroćinstva oćutio, junačita su me uvijek u izpunjavanju mojih zadatka u neobičnoj mjeri. Moja zemlja, moja obitelj i ja bili ćemo vječno zahvalni Vašem Veličanstvu. Nikola“.

Srbija. Iz Biograda dolaze još uvijek nepovoljne vesti. Tamo su došli u trag novoj prevari državnog novca. Pukovnik Simonović i satnik Hajdin okrivljeni su, da su proneverili 50.000 franaka državnog novca i da su izdali nekoje važne vojničke tajne nekoj susjednoj državi. Pukovnik je uhvaćen a satnik je pobjegao. Uhvaćen je nadalje pukovnik Marković, kojega je kralj umirovio, i koji je kralju pisao proti kraljici pogrđna pisma. Pukovnik taji svoje nedjelje, nu iztragom je dokazano, da je on ona pisma pisao.

Rusija. Petrogradske novine pišu, da će biti svakako u Pragu ustrojen ruski konzulat. Konzulom bi imao postati neki Čeh, koji je ruski podanik. Car Nikola ustaje dnevnicem iz postelje te izlazi po nekoliko sati na zrak. Vrieme je u Livadiji vrlo krasno i toplo. Car obavlja sam važnije državne poslove. On kani za 14 dana odputovati u Carskoje selo. Glasovi o njegovom putovanju u inozemstvo, reć bi, neće se obistinili.

Bugarska. Bugarski narod podiči će pokojnomu caru Aleksandru II. „osloboditelju“ spomenik, što ga je izradio jedan od prvih francezkih umjetnika kopiju toga spomenika u malenom obliku darovati će Bugari sadašnjemu caru Nikoli prigodom odkrića spomenika njegovom djedu.

Pokrajinske:

„Bratovščina hrv. ljudi u Istri“. Kao oprost od čestitanja prigodom promjene godine darovaše „Bratovščini“: Laginja Mijo, župnik-dekan u Kastvu, K 4, Jelušić Kazimir i Ernesta Kastav K 4, dr. Dinško Trinajstić Pazin K 4, Spincić Vjekoslav profesor K 4, dr. Trinajstić Mate Buzet K 4, Groman Miroslav i Eugenia Kastav K 4. — Muževi iz Spincičeve županije sakupljeni na Božić kod Kučić sakupili za „Bratovščinu“ K. 4-92, Žiganto Ivan kapetan u Kastvu članarinu K 2.

G. Viktor Tomičić iz Voloskoga, darovao je u ime oprosta od čestitanja „Bratovščini hrv. ljudi“, „Družbi sv. Cirila i Metoda“ i „Djačkom društvu u Pazinu“ svakomu po K 10. Slava!

Za oprost od čestitanja prigodom nove godine na korist: „Djačkog pripomoćnog društva u Pazinu“ predao blagajniku Mandiću vlt. g. I. Grasić, župnik 6 kruna.

Božični blagdani. Malo kada obavljani bijahu i proslavljeni božični blagdani tako svečano i uz onako krasno vrieme kano ljetos. Naš je narod odasvud mnogobrojno vrvio u božje hramove, da se Bogu zahvali za sve dareve primljene od njega i da mu se za buduće priporuči.

Novo talijansko društvo u Lošaju. Od tamo pišu nam, da ustrojiše posredovanjem tamošnje talijanske gospode novo radničko društvo.

Tomu društvu nije svrha uzajamno podupiranje nego širenje talijansčine među radnike i niže staleže pučanstva. Gospoda nedozvoljavaju radnikom u njihov „Casino“ jer se boje, da bi im radnici zamazali gospodške prostorije. Zato odlučise otvoriti za delavce pod gospodskim okriljem društvo, koje će širiti talijanstvo među članovi. Da ti članovi nisu Talijani, sudite eto po imenih prvih osoba, koje su izabrane u novi odbor: Jerolimić, Martinolić, Fučić i Lupetina. Od ovih nije stalno nijedan došao ni iz Rima ni iz Firenze.

Iz drugih krajeva.

Kapetan Mate Pakurčić. Dne 23. p. mj. umro je Mate Pakurčić, pom. kapetan rođen iz Kostrene sv. Barbare. Bilo mu je 95 godina. Pokojni kapetan Pakurčić bijaše pravi Primorac. Kao diete od 12 godina otišao je na more i tamo sproveo najbolje svoje godine, postao je kapetan i brodovlasnik, stekao znanja, izkustva naobrazbe; upoznao svijet, naučio više jezika, ali ipak ostao vjeran rodnjoj grudi i narodnim osjećajima — Hrvat dušom i tielom. Čovjek staroga kova, uzvažen u pomorskim krugovima, bio je svojedobno član u rietkom zastupstvu i kod pomorskog izpitnog povjerenstva. Svoje Kostrenjane rado je imao i hvalio se, da nema na svijetu mornara nad Kostrenjaninom, a siromahu je bio blag i dobroniv. N. L.

Svećenstvo u nadbiskupiji zagrebačkoj traži glagoljicu. Svećenstvo knutara Sv. Ivan Zelina, sakupljeno na svojoj redovitoj skupštini u Hrašćenicu, zamolilo je nadbiskupa Posilovića, da on iztraži, u kojih se zagrebačkih župah čitala sv. misa glagoljicom, starim našim hrvatskim jezikom, pa da se opet u te župe urede glagoljica. Izrazilo je k tomu želju, da bi se u obće u Hrvatskoj sv. misa glagolila, kako je to nekod bilo. Tim bi se mnoglo zblijala nam naša braća pravoslavni, kojim se i u crkvi čita u starom slovenskom jeziku. Trebao bi cio naš narod da se zauzme za to, jer to bi bila za nas velika stečevina, naša narodnost tim bila bi mnogo ojačana. Kako bi lijepa bilo: slušati sv. misu u starom našem jeziku, u istom onom jeziku, kojim su govorili i misu slušali naši pradjedovi!

Zatvaranje sv. vrata. Dne 24. decembra prije podne otvorio je sv. Otac papa obred zatvorenja sv. vrata. Već rano u jutro nagrnulo je u baziliku sv. Petra sva sila svijeta. Na trgu sv. Petra pazilo je na red vojničtvu. Predvorje sv. vrata bijaše sjedno okićeno, a s lijeva prekrasan prijestol za sv. Oca od crvenoga pliša i zlata. Napram prijestolu bile su podignute tribine za okrunjene glave, za princeve, diplomaciju i plemstvo. Dorskora se napunila bazilika svetom, a onda naviestiše zvona sv. Petra, da će ceremonije započeti. Sv. Otac, sjedeći na bogato izkićenom nosiljci, dao se nositi kroz redove ljudstva u crkvu, a svjetina ga svuda burno pozdravljala. U

crkvi su bile ovacije zabranjene, te je sv. Otac pred velikim oltarom u crkvi sred grobnice tišine sašao s nosiljke, pa kleknuo pred sv. moći, koje su ondje izložene. Poslije poklona sv. moćim opet je povorka krenula, pa se sastavila u kapelici sv. sakramenta, gdje je sv. Otac proboravio nekoliko časova klečeći. Pred svetim vratima išao je sv. Otac opet sa nosiljke i pustio, da svi, koji su u njegovoj pratnji, prodju pred njim kroz sv. vrata, a on da prijedje preko praga pješice posljednji, na što je sjeo na svoj priostol. Pjevači zapjevaše pjesmu, a sv. Otac blagoslovi sve stvari, koje su potrebne kod zatvaranja sv. vrata. Zatim je išao sa priostolja, kleknuo na prag i sasuo tri puta na prag vratiju iz zlatne posude vapna. Na ovo vapno metnuo je tri opke sa više napisu, a onda postavio na ovo jednu zlatnu žaru sa zlatnim, srebrnim i bronzenim medaljama, koje su providjene slikom sv. Oca Lava XIII. i napisu, te sjećaju na otvorenje i zatvorenje sv. vrata, što ga je proveo sv. Otac. Za tim je sv. Otac opet sjeo na priostolje, a ovi istu ceremoniju izvršile još osim kardinala Vanutellija i druga penitencijara. Poslije toga zatvorile radnici baziliku sa mramornom pločom, na kojoj se sjaji veliki križ. Pošto je od pjevanja „Tebe Boga“, podijelio je sv. Otac svećani blagoslov i odputio se na nosiljci iz crkve. Puteu su mu mnogobrojni vjernici priredili srdačne ovacije.

Zatvoreni srbski častnici. Po jednoj biografskoj vijesti nekih mađjarskih novina, otkriveni su srbskim glavnom štopu došlijezni pukovnik Simonović i kapetan Hajdin, da su pronevjerali 50.000 franka novca i prodali neke topografske nacрте jednoj stranjoj državi. Simonović je već zatvoren, dočim je Hajdin još za vremena umakao. — Mnogo više začudjenja pobuđuje već javljeno upušnje topničkog pukovnika Marka Marković (Cincarina), zapovjednika oružništva. On je sve do ženitbe kraljeve uživao negovo podpuno povjerenje. No nakon ženitbe kraljeve, kojoj se Marković protivio, dignut je sa svoga mjesta. Od dva mjeseca naprestance dobivao je kralj bez imena pogrđnih pisma. Redarstvo je upućeno, da budnim okom pazi na sumnjive osobe. Marković je zatečen upravo u času, kad je jedno lakvo pismo hito baciti u poštansku škrinju. Za premlaćine u stanu pukovničku nadjenje je više kopija takvih pogrđnih pisama u na kralja, a od zadnjeg pisma vidio se pače i otisak na bugaćici. Još u zadnjem času hito je Marković taj papir baciti u vatru, ali je pravodobna spriječ u svom naumu. Uapšeni Marković poriče, da je on pisao pogrđne listove kralju. No sudbeni vještaci u pismu suglasno su priznali, kako se javlja iz Biograda, da pismo potječe od Markovićeve ruke.

Božić u Pekingu. Iz Pekinga brzjavljaju „Berliner Anzeiger“: Badnja večer proslavljena je u svim njemačkim vojničkim stanovima, bolnicima i častničkim bogovalnicima. Kod grofa Walderseea i poslanika Mumma bila je velika svečanost, koja je započela stozbom božjom. Tiskane su i dieljene i njemačke svečanostne novine. Na prvi dan Božića dobile su njemačke pješačke čete svoje zastave. Iza toga je sledila parada pred grofom Walderseeom, u kojoj su učestvovalе sve čete osim francuzkih i englezskih. Defilovanje je izvrstno uspelo. Najprije su išli Niemci, onda Rusi, Talijani, Američani i austro-ugarske čete.

25-godišnji jubilej Sienkiewicza. Glasoviti poljski pisac Sienkiewicz proslavio je 25-godišnjicu svoga spisateljskoga rada veoma sjajno. U Varšavi služena je velika misa zahvalnica, celebrirana od biskupa Ruskiewicza, a prisustvovao joj je spisatelj sa celom obitelji. Poslije sv. mise uputio se svećar u gradsku vječnicu, koja bijaše svećano izkićena i kad je zauzeo svoje mjesto u sredini odbora, priredio mu prisutni burne ovacije, te ga obasua ružama. Jubilarcu je poklonjen liep dar,

oveće imanje Oblegorek u vriednosti od 100.000 rub.; kao narodni dar; 27 deputacija, medju ovimi akademija znanosti u Krakovu, predadoše mu adrese. K jubileju pripjeli su najodličniji zastupnici književnih i umjetničkih društava iz svih strana svijeta kao Petrograda, Moskve, Beča, Lavova, Krakova, Poznanja i dr. Krakovska akademija znanosti i univerza poslala je i takodjer svoje zastupnike. Osim toga primio je jubilarac nebrojenih čestitaka i brzjava. Isti dan primio je Sienkiewicz nebrojene izaslanike pojedinih društava i zavoda. Na večer bila je u kazalištu svečana predstava.

Protuvojnikčke demonstracije u Tridentu. U noći od ponedjeljaka (24.) na ulorak napao je jedan pjesak bez svakog povoda inženjera Focarollia, te ga bodom ozlijedio. Kako su se takvi napadači u zudnje doba već više puta događali, vlada medju tamosnjim pučanstvom velika uzrujanost. U ulorak u večer skupilo se pred mjestnim zapovjedništvom i pred drugim vojničkim zgradama do 500 osoba, koje su vikale: Dolje sa bajunetama! Radi protivvojničkih demonstracija zatvoreno je 30 osoba. No doskora su puštene na slobodu.

Boerski rat, traje već više od godinu dana. — Dne 29. septembra navršilo se upravo godinu dana, kadno je rat započeo. Pa još iza godine dana junacki se Boeri drže protiv silnoga Englezka, koji sad tamo imade oko 230.000 vojnika — to je upravo više vojske englezke nego svih Boera. S početka je imala Englezka u južnoj Africi samo 8000 momaka, onda je tečajem godine poslala 8000 samih oficira, a preko 200 hiljada momaka, osim toga prevezla je tamo 71.000 konja; 23.000 mazga i oko 500 topova. Sve se to prevozilo na 277 parobrova. U ratu je prošle godine ranjeno ili poginulo oko 2000 oficira i 38.000 vojnika — više Englezka palo, nego što ima boerske vojske. Rat je do sada koštao Engleze 1663 milijuna kruna. — U ratu je tomu Englezka mnogo oslabila i sad u Kini nije mogla pslati ni pola vojske, što je drugo države ondje imadu. Rusija n. pr. ima u Kini do 30.000 vojske, Njemačka i Francuska imadu svaka oko 20 hiljada, a Englezka samo 10.000 vojske. Zato sada Englezi i šute u Kini, te ne vode prvu rieč kao što su dosada navikli.

Nova zlatišta. Iz Newyorka javljaju „Frankf. Generalanzeiger“: Na Jellow-Riveru, pritoku Kukorima, 300 milja daleko od Holy Cross Missiona na Jukonu, otkrivena su nova zlatišta, koja su bogatija od onih u Klondiky. Neki kopaci zlata, koji su ljeti na sreću polazili u unutrašnjost zemlje, otkrili su zlatišta. Mjeseca studenoga doprla je vjest o tom bogatom nalazištu u St. Michaelis. Dva Šveda donela su zlata u vriednosti od 140.000 maraka. To su zlato izvadili iz komada zemlje od 16 četvornih stopa površine i dvije stope debljine. Zlatište je udaljeno 2100 milja od Sklagnay-a. Do sad se u tom udaljenom kraju nalazi samo 12 kopaca, koji će brzo obogatiti.

Koliko troše na vojsku Njemačka i Francuska? Ratni proračun Njemačke, koji je nedavno predloženo državnom saboru, sadrži u prvom redu one kredite, koji su potrebni za provedbu nekih promjena u organizaciji vojske prema zakonu od 5. ožujka 1899. Nove formacije sastoje se u ustrojstvu daljnjih 5 eskadrona jahaćih lovaca sa njihovim stopom u Poznanju; zatim stopa jedne topničke pikovnije; te napokon jednog tvrdjavsko-topničkog i jednog pijorniskog bataljuna. Zrakoplovni odjel pojatati će se još za jednu satniju, kojoj će se u isto vrijeme pridati jedna vožarska satnija. Da bi se pomozila bojna spremna vojske, predloženo je, da bi se još u mirno doba uzpostavili mitreljeski odjeli. Ovi će se prideliti svim pjesackim i lovackim bataljunima. Za obskrbu vojske sa remontama predložena je povisica od

75.000 maraka, te je pri tom za svakoga konja ustanovljena cijena od 900 maraka. Kredit za nabavu municije iznosi za tri milijuna maraka više, nego li predproslodni. Najznatniji kredit u 10.000.000 maraka traži se za tvrdjavsko topništvo, pri čem se posigurno radi budi o pojačanju, budi u obnovi naoružanja, nekih utvrđenih mjesta, a napose Ulma.

U budžetu za mornaricu nalaze se neke nove stavke, medju ovima svota od 20.000 maraka, iz koje će se podpomagati oni častnici mornarice, koji se dadu na izučavanje stranih jezika. Broj pomorskih častnika će se povećati, naročito u visim činovima. Upravni troškovi pretekorata u Kiao-Tschau-u iznose 48.126 maraka. Izdatci za izdržavanje brodova, što se nalaze u pomorskoj službi, povećani su za punih 18 milijuna. Troškovi za brodogradnje iznose ogromnu svotu od 77.400.000 maraka, dakle za 28.400.000 maraka više, nego li u prošloj godini. Za naoružanje topništva ušla je u proračun svota od 21.900.000 maraka, dakle za 3.900.000 maraka više, nego li u prošloj godini. Za torpednjače uvrštena je svota od 37.000.000, opet za 1.400.000 više, nego u prošlogodišnjem proračunu. Prelazni izdatci prelimitirani su sa 61.000.000 maraka, dakle za 23.100.000 maraka više, nego li prošle godine. Izdatci izvanrednih potreba iznose 47.600.000 maraka, za 12.300.000 maraka više nego li prošle godine.

Dok se Niemci ovako naprežu, da svoju ubojnu silu podignu, dotle u Francuzkoj budžetno povjerenstvo znatno obaljuje vladine predloge u pogledu ratnoga proračuna. Prema izvještaju referenta pomenutoga povjerenstva, ratni je budžet u Francuzkoj dostigao granice krajnosti. Francuzki je narod, prema svojem izvještaju, daleko jače opterećen, nego li englezki i njemački. Prelazeći na popunjavanje vojske, isti izvjestitelj navodi nepovoljnu činjenicu, da se broj za rat sposobnoga življa sve većma umanjuje, te da se za 10 godina, pod ovakvim okolnostima, kakve su danas, ne će moći postići rekrutni kontingent od 210.000 ljudi, koji bi morao odpasti na minimum vojnih obvezanika od 573.000 momaka. Ovako nepovoljnim posljedicama kani se na put stati pridržavanjem starih vojnika u službi (reengagement). U ovom pogledu polaze se velika nada u službene premije, koje će skloniti vojnika, da obnovi rok službe, što će on učiniti tim radje, ako mu se u izgled stavi državna služba. Prema ovom će francuzki vojnici dobiti valjda pravo na certifikat, kao u austro-ugarskoj vojsci. Izvjestitelj predlaže smanjenje broja stalnih častnika, te u upotrebu umirovljenih i rezervnih častnika. Od svote, što ju vlada predlaže za ratne svrhe, imalo bi se, prema predlogu povjerenstva, brisati 7.157.891 franka. Zahtjev za nabavu topova i strijeljiva odobrava se u cijelosti. Za poboljšicu higijenskih odnošaja, za novogradnje vojarna, te proširenje starih zgrada, koje do sada bijaše upotrebljavane za vojarnu, te za gradnju baraka uvrštena je svota od 57.500.000 franka. Za obranu luka predloženo je 7.560.350 franka, a napose za iztvrdjenje Cherbourga uvrštena je svota od jednog milijuna, te napokon za Biseltu 6.966.000 franka.

Protiv piće rakije. U Ugarskoj se narod tako strašno truje rakijom, da su se mnoge županijske skupštine i gradska zastupstva obratila s molbom na državni sabor, da ograniči piće rakije. U molbah se kaže, da rekija tako strašno oslabljuje narastaje jedne za drugim, da od godine do godine sve krležaviji momci dolaze na vojničku stavnju. Ograničevanje se traži i iz vjerskih obzira, te se zahtjeva, da se zakonom naredi, da nedjeljom i na prvi dan velikih praznika budu krème zatvorene.

Liek protiv sušice. Opet novi liek protiv nesretnoj boljetici, koja najviše u svijetu hara. Na obćoj poliklinici u Beču od profesora dra. vitez Stofele služe se

novim sredstvom za liečenje plućne bolesli, koje je pronašao liečnik dr. Adolf Hoff. Taj je liek prozvan „Solutio Hoffi“, a sastoji se iz diionina i Oppelzerove smjese. Dosad su taj liek dali stotini bolesnika, te su laki slučajevi sušice bili posve izliečeni, a teži nešto poboljšani.

Književne:

Matica Hrvatska razaslati će budete nedjele svojim družtenim povjerenicima: „Izvještaj „Maticе Hrvatske“ za upravnu godinu 1899.“ s molbom, da ga razdielie medju proslododišnje članove „Maticе“ svoga kotara, da se isti uzmognu potanko obavijestiti o proslododišnjem družtenom poslovanju.

Šaljući „Matica Hrvatska“ svoj proslododišnji „Izvještaj“, obavijestila je ujedno gg. družtene povjerenike, da će književni dar „Maticе“ za tek. godinu 1900 biti do konca budućega mjeseca dostavljan i da će nastojati, da se prvih dana mjeseca veljače slane razaslija. Knjiga će „Matica“ za tek. godinu 1900, izdati u svemu na broj osam (8), i to sedam (7) njih kao redoviti godišnji književni dar uz obični članski prinos, a jednu (1) knjigu u svojoj nakladi uz sniženu cijenu za članove „Maticе“.

Knjige godišnje za članove „Maticе“ jesu: 1. Hoić: Slike iz obćega zemljopisa. Knjiga peta. Dio drugi; 2. Valla: Poviest novoga vieka (1453.—1789.). Dio drugi; 3. Spomen-vice iz hrvatskih i slovenskih dubrava; 4. Senoa: Sabrane pripoviesti. Svezak šesti; 5. Orzeszko: Izabrane pripoviesti. Svezak I. Prevo Isa Velikanova; 6. Car Emin: Pusto ognjište. Pripoviesti; i 7. Mulabdić: Na obali Bosne. Critice.

Knjiga, koju „Matica“ ove godine izdaje u svojoj nakladi, je: S. Musić: Poviest grčke književnosti. Dio drugi (cijena za članove „Maticе“ 2 Krune).

U orogodišnjoj glavnoj skupštini „Maticе“ oglašena knjiga g. prof. Vjekosl. Klaića: Krčki knezovi Frankopani (1118.—1671.) ne će ove godine biti izdana, pošto je pisac nedavno našao na toliko novih izvora za poviest Frankopana, da je bio prinudjen djelo posve preraditi. Mjesto ove knjige izdaje „Matica“ šesti svezak: „Senoinih sabranih pripoviesti“, u kojem je stampana od članova „Maticе“ već davno željena pripoviest: „Diogenes“.

Dieleći gg. „Maticini“ povjerenici medju članove: „Izvještaj „Maticе Hrvatske“ za g. 1899.“ umoljeni su, da istom prilikom pozovu gg. članove „Maticе“, da što prije uplate prinose „Maticе“ za tek. god. 1900. (članovi utemeljitelji dva obroka po 10 K, a članovi prinosnici 6 K), te da je svakako do konca mjeseca siečnja blaguniku „Maticе“ dostave. Usled toga su gg. članovi „Maticе“ naročito umoljeni, da se gg. povjerenicima „Maticе“ za vremena prijave i da se zatežu s uplatom članarine, jer odbor „Maticе“ ne smije i ne može u interesu i reda i gospodarstva odustati od ustanove: „da se knjige „Maticе“ absolutno nikomu ne šalju, koji svoj godišnji prinos unapred ne plati“; — a s druge strane članovi „Maticе“ će se drugo znati uzaviti i prilike „Maticе“, da ako članovi „Maticе“ dužne članarine u vrijeme ne uplate, da ni „Matica“ svojim obvezama, koje nisu malene, po ugovoru zadovoljiti ne može. Uzvi li se ovo — a članovi „Maticе“, koji spadaju većinom takvom sloju naroda, koji lakč može da trtvljuje uprav neznanat prinos za knjige „Maticе“, doista to i mogu — olakotiti će se i toli teretni i mučni posao gg. povjerenika, a i upravi „Maticе“ prisediti i troška i promoznog nepotrebnog posla čestih opomena!

Odbor „Maticе“ može već danas bez bojazni izreći, da će i ovogodišnji književni dar „Maticе“ članove u svakom obziru zadovoljiti, jer se odlikuje i izborom i obilatošću, pak zato ne dvoji, da će se članovi „Maticе“ i ove godine u obilnom

